



DaSKnyt

Nr. 03 • April 2020

Indhold

Mens vi venter	side 1
Fløjet sin sidste tur	side 2 - 3
Lærte at flyve i et.... (2)	side 4 - 5
DaSK kalender 2020	Side 6
Ny hood til Gö4	Side 6

Nedlukning af Arnborg

Alle aktiviteter er nu lukket ned på Arnborg.

På baggrund af dette og anbefalinger fra DIF og myndighederne, har vi besluttet at DaSK også lukker ned.

Vi håber at vi kan lukke op til en normal hverdag igen tirsdag den 14. april 2020.

Vi vil orientere Jer når der er nyt.

Pas på hinanden og følg rådene fra myndighederne.

Dansk Svæveflyvehistorisk Klub / DaSK Bestyrelsen

DaSKnyt udgives af
Dansk Svæveflyvehistorisk Klub

Svæveflyvecenter Arnborg
Fasterholtvej 10, 7400 Herning

Redaktion

Jens Degner
Mail: degnersclub@gmail.com
Telefon 2256 5222
www.dask-vgc.dk

Ny Mail!

Layout

Stig Mohr Langborg /Just Graphics
sml@justgraphics.dk
Telefon 5124 6376

Dansk Svæveflyvehistorisk Klub (DaSK) er stiftet i 1988 og har sit hjemsted på Svæveflyvecenter Arnborg.

Klubbens formål er kort beskrevet at sikre, at svæveflyvehistoriske værdier bliver istandsat, opbevaret og vedligeholdt på forsvarlig måde.

DaSKnyt

Dansk Svæveflyvehistorisk Klub

Mens vi venter.....



...er der tid til at nyde et dejligt billede af Minimoo, konstrueret af Martin Schempp og Wolf Hirth i 1936
Foto Ole Steen Hansen

Søndag den 8. marts var der bestyrelsesmøde, medlemsmøde og general-forsamling i DaSK. Referater fra alle tre møder findes på klubbens hjemmeside: www.dask-vgc.dk, under punktet Medlemmer.

Fløjet sin sidste tur

Pjuk, et ikon i dansk svæveflyvning har fløjet sin sidste tur Pjuk (Jørgen Aksel Ditlev Friis) 1929 - 2020



Pjuk i Mucha Standart under VM 1960 i Köln - Foto: Per Weishaupt (Niels Ebbe Gjærups arkiv)

Pjuk, en af vore store ikoner i dansk svæveflyvning forlod os mandag den 23. marts.

"Du må få min gamle SG når jeg dør :/:
For de sidste kilometer fly'r jeg Kranich
med Sgt. Peter Du må få min gamle
SG når jeg dør :/:"

En af de mange sange som Pjuk ved
festlige lejligheder brillerede med, og
sådan forestillede han sig sin sidste tur.

Pjuk blev desværre offer for den infa-
me sygdom, der hærger kloden.

Hans nærmeste kammerater var
godt klar over, at tidspunktet for hans
afgang nærmede sig, men at det lige
pludselig blev en realitet, kom som et
chok for os alle.

Pjuk, hvis borgerlige navn er Jørgen
Aksel Ditlev Friis, blev udlært som
maskinarbejder på Frichs Maskinfabrik
i Aarhus, der mest er kendt for lokomo-
tivproduktion.

Pjuk blev medlem af Aarhus Svæve-
flyve Klub i 1948 og lærte at flyve på
SG-38 og Grunau Baby. Det var i ASK
at Jørgen blev kaldt Pjuk, fordi der var
for mange i klubben, der hed Jørgen.

I 1951 kom Pjuk i Flyvevåbnet og blev
uddannet flymekaniker og arbejdede
de næste mange år i Karup på Spitfire,
F-84, F-100 og F-35 Draken. Pjuk
var flyvende tekniker på F-100, dvs.
han fløj med i bagsædet på F-100
når der var deployering til fremmede
flyvestationer. Pjuk blev i FLV til sin
pensionering i 1989.

Pjuk var svæveflyver i ordets bedste
forstand. I sin tid i FLV udnyttede han
på bedste vis de fordelagtige forhold
og muligheder som forsvaret bød på,
men ikke bare til glæde for sig selv. I
Pjuks tid i FLV, var der mange klubber,
der nød godt af, at han eksempelvis
skaffte "udrangeret" slæbemålswire og
andre gode sager.

Pjuks præstationer som svæveflyver
var efter datidens forhold imponeren-
de. Han blev danmarksmester, satte
rekorder, alt sammen på den beskedne
måde, han altid førte sig frem på.

Lærte at flyve i 1948. Tog til Sverige
for at få flyslæbscheck, da de ikke var
muligt Danmark. Sølv-C i 1952. Høj-
devindingsrekord i 1954: 4425 meter.
Målflyvning i 1957 i EON Olympia:



EON Olympia, engelsk bygget DFS Meise (Olympia) fra 1939, var typen som Pjuk satte mange imponerende rekorder i



Pjuk kigger på mens Axel Feddersen bliver spændt fast



Pjuk i rollator lytter til det grå guld



Pjuk i forsædet på Lehrmeister

Karup – Tønder – Karup, 307 km. Guld-C med diamant 1957.

Danmarksmester 1957. 333 km. i EON Olympia fra Lezno i 1958. Blev nr. 22 ved VM i 1958 i standardklassen i EON Olympia, eneste førkrigstype, der deltog. Pjuk deltog også i VM i 1960 i Kölen Og så videre.

Senere i karrieren er det blevet til mange timer i egne fly, bla. i Zugvogel III, OY-XEI "12", som nu flyver i DaSK regi, eller i ASW-20, "LN".

I 2015 mistede Pjuk sit certifikat efter en hjerneblødning og hvad gør man så? Man flyver da DuoDiscus og Arcus med klubkammeraterne!

Pjuks virke rakte også ud til glæde for andre svæveflyvere, dels som S-kontrollant og dels som Materielkontrollant. Begge embeder forvaltede han med stor dygtighed og ikke mindst menneskelighed.

Han forstod på bedste vis at skelne hvor grænserne skulle trækkes mellem bestået og godkendt, eller det modsatte.

Uden at slække på sin interesse for moderne flyvning, så vendte han tilbage til oprindelsen – de dejlige gamle træfly. Helt til det sidste var han fast deltager i Tirsdagsholdet hos DaSK på Arnborg.

Vi vil savne dig Pjuk og holde dit minde i ære.
/ Ib Overgaard og Jens Degner

Lærte at i et flyve i et énsædet fly

Kan man lære at flyve i et énsædet fly? Kapitel 2.

Det kan man. Otto Lilienthal var den første, men mange har lært det siden hen under lidt mere kontrollerede forhold. Ib Overgaard, medlem af DaSk, har fundet sin gamle dagbog frem, og her er Ib's optegnelser fra 1953, da han lærte at svæveflyve i Aarhus Svæveflyveklub.

8.3.1953

Skulle begynde på skoleflyvning med SG-38, foretog nogle balanceøvelser, men ellers skete intet da SG'en blev klunset.

2.5.1953

Foretog 2 slæbestarter med SG-38, og udførte et enkelt lille hop. Fik i alt 6 starter.

3.5.1953

Startede 2 gange om formiddagen med SG-38. Foretog udkobling ved hjælp af lærer. Fik 3 starter om eftermiddagen, og foretog selv udkobling. Fløj for første gang selv – herligt – opnået højde, ca. 35 m. Dagens høst af starter i alt 5.

10.5.1953

SG-38 – kunne tilkomme alt i alt 3 starter denne dag, men fik dog trods alt noget ud af de to af dem, da jeg nu prøvede på et S-drej, lykkedes også.

Pinsetur til Aalborg 23.5. – 25.5.1953

Ankom lørdag aften kl. 20.30 og gik direkte til "liggestols". Påbegyndte flyvningen næste formiddag, men fik senere startforbud. I løbet af eftermiddagen fik jeg 4 starter i alt. En start var et almindeligt hop. Det næste var med et S-drej. De to sidste starter var højstarter - (ca. 400 m) - Smadder stolt



Mange havarier med de énsædede skoleglidere, men sjældent med personskader - Foto: (Niels Ebbe Gjølups arkiv)

da jeg var første mand på holdet der kom på højstart. Turens høst: 4 starter på SG-38.

Weekend tur til Aalborg 30.-31.1953

Ankom lørdag kl. 17.30 og slæbte straks SG- en ud på pladsen. I alt blev der foretaget 6 starter den aften – 1 af under-tegnede – højstart! Søndag var der dårligt vejr, men der blev alligevel fløjet. Omsider blev det min tur. Fik besked på at lave en fuldkurve, hvilket også blev udført, men ikke til alles tilfredshed – foretog derefter sving i lav højde, og landede i sidevind. Blev straks optaget som medlem i lorteflyverklubben. Turens høst af starter: 6 stk. - alle højstarter.

13.6.1953

Om lørdagen blev SG'en samlet og gjort flyveklar. Fik to starter samme dag og foretog indflyvning ved hjælp af flag. Landede på prikken.

14.6.1953

Begyndte kl. 07.00 om morgenen og fik temmelig hurtig en start – ventede derefter et godt stykke tid, og fik så endelig den så længselsfuldt ventede 30. Start. A-diplom opnået !!!!! - (det er knappen med 1 måge). Fik senere en start til. Weekendens høst: 6 starter.

21.6.1953

Kom sent op, og var ikke på pladsen før kl. 11.00, men de andre var heller ikke startet før, så SG'en var spændt op, da jeg kom. Kom ret hurtigt til pinden, og fik et par gode starter. Prøvede på 2 fuldkurver i træk, og klarede dette ret godt. I alt fik jeg 4 starter den dag.



27.6.1953

Begyndte ret sent om eftermiddagen, men nåede dog alligevel 2 starter. Alle med fuldkurver som skulle være ret tålelige.

28.6.1953

Startede kl. 07.00 som sædvanligt, og kom ret hurtigt til pinden. Fik besked på at prøve en B-prøve med et helt 8-tal – smadder sjovt at lave. 4 starter den dag.

Weekend: 6 starter – i alt 42 starter.

4.7.1953

På grund af blæst og almindelig dovenskab blev der ikke fløjet. Dagen blev tilbragt i klubben.

5.7.1953

Da der ingen instruktør var, er der ikke fløjet i dag. En meget dårlig weekend. Stadigvæk kun 42 starter.

11.7.1953

Ret heftig blæst den dag. Fik en enkelt start, som ikke gik så godt idet jeg lige var ved at flyve en mand ned. Der skete dog ingen ting, men opnåede dog alligevel at få flyveforbud.

12.7.1953

Begyndte omkring kl. 07.00, og tog 2 starter ad gangen. Vinden var frisk, men jeg fik dog alligevel en B-prøve. Senere kom der 2 starter til, men dem var der ikke ret meget ved, da det blæste temmelig kraftigt – svært at lave fuldkurver. Opnåede desuden samme dag, at få min første wire-sprængning. En modbydelig fornemmelse. Bedst som man sidder med pinden i bund. Bang – alt stille – pinden frem og hyl i bardunerne. Udløsning af stumphen, og endelig foretage et sving til højre. Efterhånden rolig igen og så en fin indflyvning med en glat landing. Høst: nu 47 starter med 2 B-prøver.

2.8.1953

Ankom til sommerlejren den 1.8. og blev hentet på banegården i brandbilen. Fik 3 SG starter den næste dag og lavede en hjemflyvning. Har samtidig passeret 50 starter med 3 B-prøver.

7.8.1953

Fik 8 SG-starter i træk. Fik raspet alle de resterende B-prøver af, og har nu det - knap med 2 måger. Er også blevet omskolelet til Baby'en – Låwise – De første 4 starter rent ad helvede til. Lavede nogle elendige optræk – fløj alt for stærkt, og landede med sideroret ude. Er i det hele taget gået og blevet bange for det redskab, vil meget hellere køre Mariehønen og får lov til det.

8.8.1953

Sidste sommerlejr dag. Den er blevet benyttet til at lære at køre spil, hvilket er gået meget godt. Fik til sidst 2 babystarter som gik meget godt – kan efterhånden godt lide den. På den sidste start blev der lavet en fuldkurve med næsten 90 graders krængning, hvilket ikke var meningen. Det var mær-



Ib Overgaard, 84 år, er stadigvæk flyvende, ofte i DaSK fly, favoritten er Zugfogel III, Skal det være plastic, er det Arcus eller Ventus. 3265 timer og 142.000 strækkilometer.

keligt at se horisonten rotere rundt omkring én og så se den ene vingespids pege direkte ned mod jorden 6 Baby starter på sommerlejren.

27.9.1953

Endelig er materiellet kommet hjem fra sommerlejr. I dag gik det løs med den første start (og eneste) siden sommerlejren. Sad også i spillet og har efterhånden lært at køre det. 7 Babystarter.

4.10.1953

Startede som første mand i Låwise, og kom ned og landede efter den sædvanlige rundtur. Drev en hel del, idet jeg sad i spillet. Så kl. 16.00 er der bud igen. Startede med den åbne skærm, og ih hvor det var dejligt. Lærte ellers af Cowboy, at rorene ikke bruges til at ro med, men til at holde i ro. 9 Babystarter.

15.11.1953

Søndagen oprandt med dejligt vejr, og flyvningen kunne tage sin begyndelse ved 12.00 tiden. Fik 3 dejlige starter den dag, og fløj som Cowboy havde sagt, og ih hvor var det godt. 12 Baby starter



Fra værkstedet: Ny hood til Jaskolka er snart færdig

2.12.11953

Smukt klart og stille vejr, men vådt. Fik 2 starter den dag og ikke mere. 14 Babystarterer

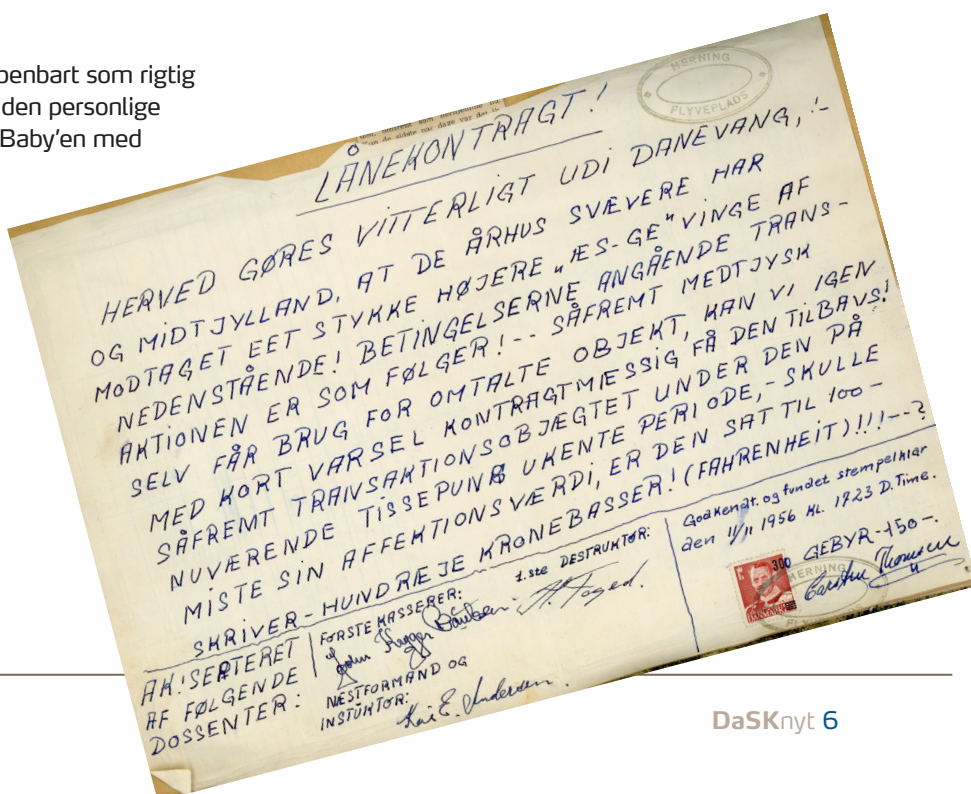
19.4.1954

Så er OY-79 endelig blevet klar, hvilket Brandbilen også er. Vi fløj uden flyveleder den dag, hvilket gik yderst godt. Tog selv den første flyvning som blev foretaget i år. Vi begyndte også skoling af de nye folk.

Så er der ikke flere notater – jeg anser mig åbenbart som rigtig svæveflyver, der ikke behøver at berette om den personlige fremgang under skoling. Nu kan jeg jo selv i Baby'en med skærm på.

Som tidligere nævnt skete der mange, små og store havarier med de énsædede skoleglidere, men heldigvis sjældent med personskader.

I 1956 skadede ASK en vinge på deres SG-38. Efter lidt ringen rundt omkring, var der hjælp at hente hos herningsværerne, og en lånekontrakt blev udfærdiget:



DaSK kalender 2020

19. maj **Ikast Aktivitets Center kommer på besøg.**
Flyreservationer: 2G, K-2 og K-13.
9. juni **Nabodag.** Flyvning med beboerne fra friplejehjemmet Højbo i Arnborg.
16. juni som alternativ dag.
Flyreservationer: 2G, K-2, K-13 og Lehrmeister.
19. - 23. juni **Sankt Hans Rally.** Indbydelse udsendes senere.
8. - 16. aug. **Arnborg Oldtimer Gliding.** Indbydelse udsendes senere.
18. august Flyvning med beboerne fra plejehjemmet i Filskov.
25. august som alternativ dag.
Flyreservationer: 2G, K-2, K-13 og Lehrmeister.

Lån af DaSK fly

Ønsker om lån af DaSK fly i 2020 sendes via mail til Klaus Degner med alle relevante oplysninger. Deadline er 30. april. Umiddelbart efter deadline vil bestyrelsen fordele ønskerne og give alle ansøgere besked.

Mail: klaus.degner@icloud.com
Telefon 40 81 73 81

Skabelon til hood til Gö4 bygges



Det er nemmere at lege med LEGO klodser, end at bygge en skabelon til en Gö4 hood